

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD	6
1 Geen ontmoeting zonder begroeting	8
2 Begin positief: schrijf een brief	12
3 Regels en procedures	16
4 Gaat het wel?	20
5 Ga erop af	24
6 Een kwestie van vertrouwen	26
7 Wie zit waar ?	28
8 Positieve berichten aan ouders	32
9 Zelfgeschreven briefje aan de ouders	34
10 Geef leerlingen verantwoordelijkheid	38
11 Ga les na les voor succes	40
12 Enthousiaste docent, enthousiaste leerlingen	44
13 Vraag waarom	46
14 Laat ze lachen	48
15 Probleemleerling of probleemonderwijs?	52
16 Negeren is vooruitzien	56
17 Houd je emoties onder controle	60
18 Maak de pestkop onschadelijk	62
19 Geef privéles	66
20 Praat zacht en rustig	68
21 Hapklare brokken	70
22 Betrap leerlingen op goed gedrag	74
23 Op zoek naar het positieve	78
24 Complimenteren werkt	80
25 Vernedering als boemerang	84
26 De 90/10-regel	86
27 Een kwestie van geven en ontvangen	90
28 Net zo aardig, beleefd en gemotiveerd als jij?	94
29 Ontmasker de leerling	96

30	Stop het getob	98
31	Wie is het positiefst?	102
32	Toon interesse voor hun interesses	104
33	Blij met een karwei	108
34	Een andere manier van denken	112
35	Maak oogcontact	114
36	Vul je les van bel tot bel	118
37	Een lach op je gezicht	120
38	Nu nog leerzamer!	122
39	Haalbaar en behapbaar	124
40	Prijs ze de hemel in	128
41	De afleidingsmanoeuvre	130
42	Geef je fouten toe	132
43	In de kiem smoren	136
44	Waar dromen ze van?	138
45	Laat je lichaamstaal spreken	142
46	Elke dag een topdag	146
47	Een beetje schuldgevoel kan geen kwaad	148
48	Problemen oplossen kun je leren	152
49	Luisteren, luisteren en nog eens luisteren	156
50	Houd het hoofd koel	158
	CONCLUSIE	160

VOORWOORD

“Waren de ouders maar meer betrokken!”

“Als de directeur nou eens iets dééd aan het wangedrag van leerlingen...”

“De docent die mijn leerlingen het uur voor mij lesgeeft, weet ze altijd zo op te juttten dat ze helemaal doorgedraaid in mijn les aankomen.”

Klinkt dit bekend? Dit soort verzuchtingen horen we regelmatig en we maken ons er zelf misschien ook wel schuldig aan. Het lastige is echter dat we hier helemaal geen invloed op hebben. We kunnen nog zo stellig vinden dat sommige ouders niet kunnen opvoeden, dat onze directeur strenger zou moeten optreden of dat onze collega's hun werk beter moeten doen, maar feitelijk liggen deze situaties buiten onze invloedssfeer.

Dit boek richt zich op simpele strategieën die je kunt gebruiken bij datgene waar je wél invloed op hebt: wat er dagelijks binnen de vier muren van je klaslokaal gebeurt. Los van externe krachten en ongeacht de thuissituatie van leerlingen en wat er op directie-niveau wel of niet gebeurt, is het de docent die bepaalt wat zich dagelijks in de klas afspeelt.

Maar waarom kunnen leerlingen zich niet gewoon gedragen?

Het is nu eenmaal zo dat we lesgeven aan tieners. En die gedragen zich als tieners, ook al voelen ze zich nog zo volwassen. Tieners nemen geen volwassen beslissingen en kiezen niet altijd voor de verstandigste oplossing. Ze testen onze regels en grenzen. Ze willen écht uitgedaagd worden voor ze aan de slag gaan en hebben

ondersteuning nodig bij het structureren van hun leerproces. En laat dát nou onze taak zijn!

Tijdens een lezing voor een groep docenten stak één van hen haar hand op en zei tegen de spreker: “Het klinkt allemaal prachtig wat je zegt. En jouw suggesties werken misschien wel bij sommige leerlingen, maar je ziet één ding over het hoofd. Ik krijg geen ondersteuning van ouders en het is onmogelijk om deze jongeren iets te leren als hun ouders niet achter me staan.” De spreker stelde daarop een eenvoudige vraag: “Dus eigenlijk zeg je: als er morgen naast mijn school een weeshuis wordt geopend, kan ik die kinderen geen les geven?”

De zaal viel stil. Natuurlijk kun je ook die kinderen iets leren. Hebben ze misschien andere problemen dan leerlingen die bij hun ouders opgroeien? Zou kunnen. Maar ze zijn wel bereikbaar en onderwijsbaar.

Zoals je eerst de top van een berg moet bereiken voor je erop kunt staan, en zoals je eerst je vakantiebestemming moet bereiken voor je de omgeving kunt verkennen, **moet je ook een leerling eerst bereiken voor je hem iets kunt leren.** Elke leerling heeft zijn eigen problemen en zijn eigen dromen, zijn eigen sterke kanten, zijn eigen tekortkomingen, zijn eigen talenten en zijn eigen beperkingen. Wij geloven dat elk kind bijzonder en uniek is. Ieder kind verdient een kans. En daarna nog een, en ook een derde en een vierde. **Ieder kind verdient een docent die in hem gelooft.** Wie de moeite neemt dit boek te lezen, is zo’n docent.

1

GEEN ONTMOETING ZONDER BEGROETING

Om over na te denken

Iedereen die wel eens in Euro Disney is geweest, kent ze: die vrolijke jongens en meiden die overal in het park rondlopen. Al dan niet verkleed wijzen ze je de weg, helpen je bij een attractie of nemen ze je kaartje in bij een show. Ze lachen je toe, groeten je vriendelijk en zijn behulpzaam. Maar waarom doen ze dit?

Disney huurt deze blij gezichten in om een doodeenvoudige reden: **klanten die zich welkom voelen, zullen sneller iets kopen en komen een volgende keer graag terug** om nog meer uit te geven. Zo simpel is het. Daarom word je begroet als je een restaurant binnengaat, in het vliegtuig stapt of welk etablissement dan ook betreedt waar men zijn uiterste best doet om het klanten naar de zin te maken.

Kunnen we ditzelfde concept ook op onze leerlingen toepassen? Moeten wij misschien ons best doen om onze leerlingen (onze 'klanten') het gevoel te geven dat ze welkom zijn als ze ons lokaal binnenstappen, elke dag weer? Want wij willen toch ook dat ze 'kopen' wat wij 'verkopen'? En wij willen toch ook dat ze de volgende keer terugkomen? Het antwoord op deze vragen luidt: ja, ja, ja en ja!